

REPUBLIKA SLOVENIJA		
INFORMACIJSKI POOBlašČENEC		
Prejeto:	01-12-2009	Sig. znak:
V vrednost:	Vredn.:	Priloge: JU 1324/2009-13
Šifra zadeve: 090-45/2009/12		

SODBA
V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije v Ljubljani je v senatu pod predsedstvom višje sodnice Agate Zavašnik, ob sodelovanju višjega sodnika mag. Damjana Gantarja in višje sodnice svetnice Alenke Belič kot članov senata ter Petre Zidar kot zapisničarice, v upravnem sporu, ki ga je sprožila tožeča stranka Odvetniška pisarna Ulčar in partnerji, Vojkova 52, Ljubljana, proti toženi stranki Republiki Sloveniji, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana, zaradi dostopa do informacij javnega značaja, o tožbi tožeče stranke zoper odločbo Komisije za preprečevanje korupcije št. 033-2/2009,35-46 z dne 6. 4. 2009 v zvezi z odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-45/2009/6 z dne 13. 7. 2009, na nejavni seji dne 25. 11. 2009

razsodilo:

Tožba se zavrne.

Obrazložitev:

Prvostopenjski organ je z izpodbijano odločbo zavrnil zahtevo tožeče stranke za posredovanje dokumenta z imenom Makroekonomska analiza nakupa oklepnih vozil 8x8 (v nadaljevanju Makroekonomska analiza), ker gre za podatke, ki so sestavni del predkazenskega postopka, njihovo razkritje pa bi lahko škodovalo izvedbi kazenskega pregona. V obrazložitvi izpodbijane odločbe navaja, da je tožeča stranka vložila zahtevo za posredovanje večih informacij. Prvostopenjski organ je s sklepom zavrnil zahtevo v delu, ki se nanaša na 5 poimensko določenih dokumentov, z odločbo pa je zavrnil zahtevo za posredovanje Makroekonomske analize, kar je predmet tega upravnega spora. Prvostopenjski organ navaja, da je bila makroekonomska analiza naročena in izdelana za potrebe prvostopenjskega organa v postopku načelnega mnenja št. 134. Ko je prvostopenjski organ ugotovil, da so v istem primeru podani razlogi za sum kaznivih dejanj, storilec katerih se preganja po uradni dolžnosti, je o tem obvestil organe odkrivanja in pregona. Slednji so v skladu s svojimi pristojnostmi Makroekonomsko analizo skupaj z drugim gradivom zasegli, ker so ocenili, da je pomembna za kazenski postopek. Po določbi 6. točke 1. odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju ZDIJZ) organ proslu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim in bi razkritje lahko škodovalo njegovi izvedbi. Iz navedenega razloga je bilo potrebno zahtevo za posredovanje informacije zavrniti.

Tožeča stranka se je zoper odločbo in sklep prvostopenjskega organa pritožila, drugostopenjski organ pa je pritožbi ugodil v delu, ki se nanaša na sklep, zavrnil pa jo je v delu, ki se nanaša na odločbo, torej glede zahteve za posredovanje Makroekonomske analize. Drugostopenjski organ v obrazložitvi med drugim navaja, da je Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije zaprosil, naj mu sporoči, ali je v zvezi z dokumenti, ki jih zahteva prosilec, v teku kakšen postopek kazenskega pregona ter ali bi z razkritjem kateregakoli dela dokumentacije nastale škodne posledice za izvedbo tega postopka ter kakšne bi bile te posledice. Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije je pojasnilo, da se Makroekonomska analiza nanaša na nakup srednje oklepno kolesnih vozil 8x8, v zvezi s katerimi je predkazenski postopek oziroma policijska preiskava zaradi obsežnosti zadeve še vedno v teku in še ni zaključen. Predkazenski postopek ni javen. Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije je ocenilo, da bi lahko nastale hujše škodljive posledice za sam predkazenski postopek, če bi se prosilec seznanil z zaprošenim dokumentom, in sicer s tem, da bi bilo moteno sodelovanje slovenskih varnostnih organov s tujimi varnostnimi organi. Sodelujoče države v predkazenskem postopku si medsebojno izmenjujejo zbrane dokumente in tudi skupno opravljajo določena skupna preiskovalna dejanja oziroma opravila. Če bi se tožeči stranki omogočil dostop do informacij iz Makroekonomske analize, bi se te lahko oziroma bi se pojavile tudi v javnosti, kar bi lahko negativno vplivalo na sodelovanje s tujimi varnostnimi organi ali pa bi se celo onemogočilo nadaljnje sodelovanje, saj bi prišlo do zmanjšanja medsebojnega zaupanja. Razen tega bi to lahko še posebej vplivalo na preiskovanje v Sloveniji, saj še vedno niso opravljena vsa preiskovalna dejanja oziroma opravila. Interes javnosti za razkritje zahtevanih informacij ne more biti močnejši od interesa, da se zaprošeni podatki zavarujejo zaradi vodenja predkazenskega postopka. Drugostopenjski organ nadalje pojasnjuje, da je preučil, ali zahtevani dokument predstavlja izjemo po 6. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ. Namen te izjeme je zagotoviti nemoteno izvedbo postopka kazenskega pregona. Šesta točka 1. odstavka 6. člena ZDIJZ določa kumulativno dva pogoja, ki omogočata uporabo te izjeme, in sicer da je postopek še v teku in da bi razkritje informacije škodovalo izvedbi postopka. Makroekonomska analiza sprva res ni bila ustvarjena zaradi kazenskega pregona, vendar je bil dokument dne 26. 6. 2008 kot takšen pridobljen s strani policije, kot to izhaja iz zapisnika o zasegu predmetov, ki ga je izdelala Generalna policijska uprava. Iz tega izhaja, da je bila Makroekonomska analiza že pred vložitvijo zahteve tožeče stranke pridobljena zaradi kazenskega pregona oziroma v zvezi z njim. Iz dopisa Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije izhaja, da je predkazenski postopek v teku. Drugostopenjski organ pritrjuje navedbam Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije, da bi izvedbi postopka lahko nastala nepopravljiva škoda, če zaradi razkritja podatkov, ki jih zahteva tožeča stranka, določenih opravil ne bi bilo mogoče več opraviti ali pa rezultati predkazenskega postopka ne bi odražali dejanskega stanja. Zaradi tega ne bi bilo mogoče pravilno, popolno, objektivno in nepristransko opraviti in zaključiti predkazenskega postopka, s čimer bi nastala škoda pri izvedbi tega postopka.

Tožeča stranka v tožbi navaja, da mora biti podatek pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim. To pomeni, da mora biti kazenski pregon razlog bodisi za nastanek bodisi za pridobitev takega dokumenta. Tako nastanek kot pridobitev dokumenta sta po naravi stvari enkratna dogodka. V obravnavanem primeru je bil razlog postopek oddaje javnega naročila, ki je bil sam po sebi anciliaren postopek postopka izdaje načelnega mnenja Komisije za preprečevanje korupcije. Ta postopek pa je upravni postopek, ki je bil z izdajo načelnega mnenja zaključen. Razlog za nastanek oziroma pridobitev dokumenta je torej drug postopek organa, ki je bil končan. Pri tem ni pomembno, ali razlog za nastanek dokumenta utemeljimo s postopkom javnega naročanja ali z upravnim postopkom. Za zahtevano informacijo ne more veljati nobena izjema iz 6. člena ZDIJZ. Ugotovitev tožene stranke, da zahtevana informacija sprva res ni bila pridobljena ali sestavljena zaradi kazenskega pregona, zato zadošča za ugotovitev, da za tako informacijo ni možna uporaba 6. točke 1. odstavka 6. člena ZDIJZ. Razlaga, s katero bi bilo mogoče izvor in razlog

nastanka posameznega dokumenta vedno znova vzpostaviti na novo, bi vsebinsko izvotlila celotno koncepcijo izjem po ZDIJZ. Razloge za zavrnitev bi bilo mogoče s tako razlago razširiti na poljubno informacijo vedno znova s tem, ko bi tako informacijo organ uvrstil v postopek, ki predstavlja izjemo in s tem naknadno ustvaril nov originarni razlog njegovega nastanka ter povzročil, da bi postal podatek pridobljen v zvezi s takim postopkom ter da bi posledično zanj veljala ustrezna izjema po 6. členu ZDIJZ. Navedeni zakon kot razloga za zavrnitev ne določa izjeme, ki bi se navezovala na nadaljnjo usodo posameznega dokumenta na način, kot to zatrjuje tožena stranka. Izjema je strogo omejena na razlog nastanka in se ne razteza na siceršnje okoliščine, v katerih se lahko posamezen dokument pojavi. Razlaga tožene stranke, da je izjema podana zato, ker je zahtevani dokument postal del kazenskega pregona, daje zakonski normi vsebino, ki je nima. ZDIJZ tudi ne vsebuje določbe, ki bi javnost posameznega dokumenta pogojevala z dnem vložitve za dostop do njega. Okoliščina, da je prvostopenjski organ predal Makroekonomsko analizo organom pregona, še preden je tožeča stranka vložila zahtevo za dostop do informacije javnega značaja, zato ne more vplivati na javnost iste informacije. Tožeča stranka predlaga, naj sodišče odločbo prvostopenjskega organa spremeni in s sodbo odloči, da je prvostopenjski organ dolžan tožeči stranki v roku 15 dni posredovati zahtevano informacijo, toženi stranki pa naj naloži plačilo stroškov upravnega spora, podrejeno pa predlaga, naj se prvostopenjska odločba odpravi in vrne zadeva prvostopenjskemu organu v ponovni postopek in tudi v tem primeru naj se naloži toženi stranki plačilo stroškov postopka.

Tožena stranka v odgovoru na tožbo navaja, da se usoda posameznega dokumenta s časom lahko spreminja, skladno z načelom materialne resnice pa je naloga organa, ki odloča o prostem dostopu do takšnega dokumenta, da pred odločitvijo ugotovi resnično dejansko stanje ter vsa dejstva in okoliščine, ki so pomembne za zakonito in pravilno odločitev. To je sicer res, da je razlog nastanka dokumenta vselej le eden, vendar pa tožena stranka v nasprotju s stališčem tožeče stranke vztraja pri tem, da posamezni dokument oziroma njegova kopija po nastanku lahko doživlja usodo, ki ni nujno povezana s prvotnim namenom nastanka dokumenta in v okviru katere lahko ta dokument pridobi tudi drug organ. Ker se obstoj izjeme iz 6. točke 1. odstavka 6. člena ZDIJZ ne nanaša na uporabo Makroekonomske analize v postopku izdaje načelnega mnenja, temveč na njeno uporabo v postopku kazenskega pregona, so nerelevantne navedbe, iz katerih izhaja, da je zahtevani dokument nastal v postopku izdaje načelnega mnenja, ki je že zaključen. Določbo 6. točke 1. odstavka 6. člena ZDIJZ nikakor ni mogoče razlagati na način, da je ta izjema strogo omejena na razlog nastanka. V obravnavanem primeru je Makroekonomska analiza z zasegom s strani uprave kriminalistične policije postala del postopka kazenskega pregona, torej je bila dejansko pridobljena zaradi kazenskega pregona oziroma v zvezi z njim, kar pomeni, da je bil pogoj za obstoj izjeme izpolnjen z dnem zasega. Namen izjeme po 6. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ je predvsem zagotoviti nemoteno izvedbo postopka kazenskega pregona, zato je dejstvo, da je bil v obravnavani zadevi zahtevani dokument pridobljen zaradi kazenskega pregona oziroma v zvezi z njim, nedvomno pomembno za zakonito in pravilno odločitev. Tožena stranka predlaga, naj sodišče tožbo zavrne.

Tožeča stranka v pripravljani vlogi z dne 15. 10. 2009 navaja, da je dokument, ki je predmet zahteve, lahko pozneje del številnih drugih postopkov, a noben od teh ne more spremeniti dejstev, povezanih z njegovim nastankom. To, da so organi pregona dokument zasegli, ne more vplivati na javnost dokumenta. Ko posamezni dokument postane informacija javnega značaja, je javen. Pozneje zato zanj ni več mogoče utemeljiti novih izjem, ker lahko domnevamo, da je bila z njim seznanjena celotna javnost. Toliko bolj to velja, če gre za dokument, ki bi ga bil organ dolžan celo javno objaviti na podlagi točke e) 1. odstavka 2. člena Uredbe o posredovanju informacij javnega značaja (Uradni list RS št. 76/05 in nadaljnji). Ker tožena stranka temu, da je bil dokument pred zasegom s strani uprave kriminalistične policije javen, ne nasprotuje, sledi, da je zahtevana dokumentacija tudi sedaj informacija javnega značaja in zanjo ni podana nobena od izjem. Nadalje tožeča stranka

navaja, da mora biti za to izjemo kumulativno izpolnjen tudi pogoj, da bi razkritje take informacije škodilo izvedbi kazenskega pregona. Obstoja tega pogoja pa niti prvostopenjski niti drugostopenjski organ nista ugotavljala.

Tožba ni utemeljena.

Šesta točka 1. odstavka 6. člena ZDIJZ določa, da organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ali postopka s prekrški in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi. Iz navedenega besedila izhaja, da je eden od pogojev za to izjemo, da je podatek bodisi sestavljen zaradi kazenskega pregona ali pridobljen zaradi kazenskega pregona. Sestava dokumenta in pridobitev dokumenta sta dva različna pojma in tudi ni nujno, da sta ti dve dejanji hkrati opravljeni. Nedvomno je dokument najprej sestavljen, in v konkretnem primeru sicer res ni bil sestavljen zaradi kazenskega pregona, ampak je bil sestavljen iz drugih namenov. Dejstvo pa je, da je bil pozneje, torej po njegovi sestavi, pridobljen zaradi kazenskega pregona s strani organov odkrivanja kaznivih dejanj. Ker je bil kasneje pridobljen zaradi kazenskega pregona, je od trenutka, ko je dokument pridobila policija, ta dokument postal izjema po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. To določilo namreč ne določa, da bi moral biti podatek že od vsega začetka pridobljen zaradi kazenskega pregona, ampak zakon določa le to, da je bil dokument zaradi kazenskega pregona pridobljen, torej ne glede na to, kdaj je bil pridobljen. Od sestave podatka pa do njegove kasnejše pridobitve s strani organov odkrivanja in pregona lahko poteče določeno časovno obdobje. Iz navedenega izhaja, da je določen podatek v začetku lahko informacija javnega značaja, kasneje pa ni več, ker dobi naravo izjeme. V konkretnem primeru je po mnenju sodišča podatek nedvomno postal izjema, ko je bil pridobljen s strani policije zaradi kazenskega pregona.

Glede na zgoraj navedeno stališče, kot ga je zavzelo sodišče, torej ni mogoče slediti tožbenim navedbam o tem, da mora biti kazenski pregon razlog bodisi za nastanek bodisi za pridobitev takega dokumenta, nadalje, da ugotovitev tožene stranke, da zahtevana informacija sprva res ni bila pridobljena ali sestavljena zaradi kazenskega pregona zadošča za ugotovitev, da za tako informacijo ni možna uporaba 6. točke 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, ter da je izjema strogo omejena na razlog nastanka in se ne razteza na siceršnje okoliščine, v katerih se lahko posamezen dokument pojavi. Sodišče ne pritrjuje stališču tožeče stranke, da okoliščina, da je prvostopenjski organ predal Makroekonomsko analizo organom pregona, še preden je tožeča stranka vložila zahtevo za dostop do informacije javnega značaja, ne more vlivati na javnost iste informacije. V tistem trenutku, ko je bila Makroekonomska analiza predana organom pregona, je glede na zgoraj navedeno postala izjema in ker je zahteva vložena šele po tem datumu, tožeča stranka ne more dobiti te informacije. Iz navedenega razloga se sodišče tudi ne strinja z navedbo tožeče stranke, da to, da so organi pregona dokument zasegli, ne more vplivati na javnost dokumenta. Dokument ima namreč po mnenju sodišča lahko v začetku značaj informacije javnega značaja, pozneje pa to ni več. Sodišče pa se tudi ne strinja z navedbo, da gre za dokument, ki bi ga bil organ dolžan celo javno objaviti na spletu, saj če se izhaja iz stališča, da gre za izjemo po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, potem to ni informacija javnega značaja in je ni mogoče objavljati. Prav tako pa sodišče tudi ne pritrjuje navedbam tožeče stranke, da se v upravnem postopku ni ugotavljalo, ali je izpolnjen tudi pogoj, da bi razkritje take informacije škodilo izvedbi kazenskega pregona. V drugostopenjski odločbi je namreč navedeno, da drugostopenjski organ pritrjuje navedbam Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije, da bi izvedbi postopka lahko nastala nepopravljiva škoda, če zaradi razkritja podatkov, ki jih zahteva tožeča stranka, določenih opravil ne bi bilo mogoče več opraviti ali pa rezultati predkazenskega postopka ne bi odražali dejanskega stanja ter da zaradi tega ne bi bilo mogoče pravilno, popolno, objektivno in nepristransko opraviti in zaključiti predkazenskega postopka, s čimer bi nastala škoda pri izvedbi tega postopka.

Sodišče je odločilo na podlagi 1. odstavka 63. člena Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, dalje ZUS-1).

Ker je sodišče tožbo zavrnilo, trpi tožeča stranka sama svoje stroške postopka, skladno z 4. odstavkom 25. člena ZUS-1, zato sodišče ni ugodilo zahtevi za povrnitev stroškov postopka.

PRAVNI POUK: Zoper to sodbo pritožba ni dovoljena (1. odstavek 73. člena ZUS-1).

V Ljubljani, dne 25. 11. 2009



Predsednica senata:
Agata Zavašnik, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirkom
Podpis pristojne sodne osebe